

Nasjonen i går.

Fakta

Fly mot ku

- * Det produseres cirka åtte millioner liter melk på Ørland.
- * 15 bruk med melkekvote ligger i rød sone.
- * De står for en tredel av melkeproduksjonen.
- * Forsvarsbygg undersøkte virkningen av flystøy på storfe i 2014 og 2014.
- * Nå skal Forsvarsbygg gjennomføre ny undersøkelse i tilknytning til husdyr og husdyrproduksjon.

Må kanskje flytte: Hans Jørgen Dahl bor og driver gård i rød støysonen, og vil ikke delta på enda en undersøkelse om flystøy og storfe. Han har allerede ventet i fire år på å få vite hva innløsning betyr for ham og gården.

FOTO: TOMAS KOTHE-NESS / ADRESSEAVISEN

* KAMPFLYBASE ØRLAND

Sier nei til ny undersøkelse

Forsvarsbygg vil nok en gang undersøke hvordan storfe reagerer på flystøy fra den nye kampflybasen på Ørland. Bøndene ser ingen hensikt i å være med.

Den nye kampflybasen på Ørland vil føre til enorm støy. 15 melkebruk ligger i den verste støysonen, kalt rød sone, like inntil flystripa. De står for en tredel av Ørlandets melkeproduksjon.

I 2013 og 2014 ble det undersøkt hvordan storfe reagerer på flystøy. Ifølge Forsvarsbygg ble det «observert tydelige reaksjoner hos dyra». Nå vil Forsvarsbygg fortsette undersøkelsene, som denne gang kan vare i seks år. Bøndene ser ingen grunn til å være med.

– Forsvarsbygg vil kun erstatte boliger, og har sagt nei til kompensasjon for næringsulemper i støysonen. En slik utredning får dermed ingen betydning. Vi skjønner ikke hensikten, sier Hans Kristian Norset, leder i Støygruppa Ørland.

Er ikke med

Hans Jørgen Dahl er hardt ram-

met av støy fra jagerflyene. Sammen med kona Eli bor og driver han gård med 27 melkekyr bare noen hundre meter fra flystripa. Han vil ikke være med på en ny undersøkelse om dyr og flystøy.

– Ikke slik situasjonen er nå. Vi bor i den mest utsatte støysonen, og for oss blir det antagelig et spørsmål om flytting. Jeg venter på beskjed om hva innløsning innebærer for gården, sier han.

Dahl syns det er vanskelig å se

at han kan drive gardsbruket om han må flytte derfra, eller om våningshuset er revet.

– Særlig vanskelig er det for oss som driver med husdyr og melkeproduksjon. Jeg ser ingen fornuft i å drive med husdyr uten selv å bo på gården.

Fire år i usikkerhet

– Vi har store problemer med å få forståelse fra Forsvarsbygg for at fjernstyring av en gård med melkekyr er lite hensiktsmessig, sier Dahl.

Nå har han gått i snart fire år uten å få vite hva innløsning innebærer for gården.

– Eneboliger blir taksert, og deretter vanligvis revet. For gårdsbruk er det mer komplisert, og vi har ennå ikke fått beskjed

om hva som skjer med erstatning for de andre husene på gården, og hva det betyr for drifta, sier han.

– Alt er satt på vent, vi ser ingen ende, og kommer ikke videre. Den vedvarende usikkerheten sliter veldig, sier Dahl.

Mer konkret

Etter forrige undersøkelse skrev Forsvarsbygg at «det ble observert tydelige reaksjoner hos dyra ved høyeste målte lydnivå og ved lav overflygning hvor også jagerfly er innenfor synsrekkevidde. Videre viser undersøkelsen at det registreres reaksjoner også ved normal flygning».

Forsvarsbygg mente likevel de ikke hadde tilstrekkelig kunnskap til å danne et komplett bilde av hvordan dyrene reagerte på støy.

– Denne gang skal vi gå mer konkret til verks. Sist fløy pilotene lavere over dyra, for å få mer støy. Dyrene så flyene, og de opplevde det som et uvant flymønster. Disse to effektene er en viss innvirkning på dyrene, sier Olaf Dobloug, direktør for Forsvarsbygg Ørland.

– De nye flyene kommer neste år, og de støyer mer. Vi mener det

er viktig å gjøre undersøkelser før de kommer, samt etterpå.

Blir gjennomført

Dobloug beklager at ikke flere bønder vil være med på en ny undersøkelse om husdyr og flystøy.

– Noen bønder har sagt ja til å delta, så undersøkelsene blir uansett gjennomført. Vi håper at flere sier ja til å være med, sier han.

– Det er viktig å finne ut om det er virkningen av flystøy på melkeproduksjon i området. Vi trenger mer kunnskap om støy og virkningen på storfe.

Dobloug presiserer at det er Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) som har bedt Forsvarsbygg følge opp de tidligere undersøkelsene. Undersøkelsene skjer i samarbeid med Mattilsynet og lokale og regionale landbruksmyndigheter. De skal utføres av veterinærer ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) på Ås i perioden 2016 til 2019–2022.

– Vi forstår bøndenes usikkerhet, og satser på å ha en konklusjon klar så tidlig som mulig, sier Dobloug.

LISBET HARSTAD

lisbet.harstad@nasjonen.no

BLIR GJENNOMFØRT

«Noen bønder har sagt ja til å delta, så undersøkelsene blir uansett gjennomført.»

OLAF DOBLOUG
FORSVARSBYGG